

A l'esquerra, imatge d'un assaig d'Al Tall de finals dels anys setanta. A la dreta, el grup preparant el concert de comiat.

Tota la música i una andana a Massanassa

A l'andana hi ha els set músics d'Al Tall i a l'aire, la recança d'aquell que sap que està a punt de tancar una porta. És nit d'assaig. Es preparen per a viure la recta final d'aquest any que han dedicat a acomiadar-se del seu públic. Repassen velles cançons i preveuen com serà l'espai on les interpretaran. Fan bromes. Vicent Torrent afina la veu. "Comença la processó, llarga, trista i desolada. Va davant el rei Borbó". Tallen i reprenen perquè s'ha escapat una nota. Tot ha de quadrar l'últim dia com quadra des de fa 38 anys, quan el primer conjunt d'Al Tall es va posar davant el públic i va obrir una portalada franca i ampla per on han transitat tants artistes d'arreu del país. "L'organista Cabanilles va sonant una tocata. Molts maulets, bolic al muscle".

Xavier Ahuir seu en una cadira de bova i als peus guarda un tresor d'instruments de vent. I entre tots, la dolçaina, que tant ell com altres que l'han precedit, porta 22 anys a Al Tall, han ajudat a dignificar. Diu que li fa ràbia que això s'acabe i té la sensació que "estem fent una cosa molt important que no tindrà continuïtat. Tots parlen amb la boqueta xicoteta. La gent jove no va tant per la reivindicació, van per la festa". Pensa que som lluny del cel i que "el poc

El local d'assaig d'Al Tall forma part de la mitologia del grup. És un espai auster, sense concessions, habitat per la música i els records.

que havíem aconseguit ho estem perdent". Maribel Crespo, la cordera, com ella mateixa es bateja, reflexiona sobre l'adéu i confessa un sentiment agredolç. "Per tot el que hem passat junts", porta 25 anys, "som amics a banda de companys i parar és com llevar-te alguna cosa de colp, i és dolç perquè ara tinc oberta la porta a fer altres coses". En el pla personal afirma que tot és bo. "Al Tall és una etiqueta que vull portar". "Passen porcs i botiflers, botiflers i sargantanes". Enric Banyuls es va incorporar a Al Tall fa 20 anys. Per accident, diu, perquè era seguidor del grup i un dia li van oferir formar-ne part. "Ha estat una experiència molt enriquidora. M'enduc tot el que sé de música tradicional i trobe que han tingut molta

paciència amb mi". Amb les castanyetes a la mà recorda la primera actuació, en una trobada d'escoles en valencià a Sant Vicent del Raspeig. "Feia un mes o dos que estava amb ells i hi vaig anar molt tranquil". "L'estat modern va d'estrena i els senyors van de dinar". Jordi Reig, 27 anys a Al Tall, passa del baix als teclats i conta com de penós va ser l'assaig del dia que Vicent Torrent els va dir que la cosa s'havia d'acabar. "Vaig pensar que les cançons en directe es moriran. Ara ja ho he assimilat i m'he adonat que el públic ens vol molt". Afirma que Al Tall és una pinya de músics amb el mateix compromís. "Tots hem treballat amb la mateixa intensitat". Espera que més gent faça el mateix que Al Tall: anar a les fonts i reutilitzar les músiques i les lletres tradicionals. "Quart de Poblet passa en flames, volen les cendres de Xàtiva". Robert Moreno seu a la bateria i toca la percussió. Es va incorporar al grup en 2005. Reconeix que abans d'Al Tall desconeixia la música popular i afirma que "tocar amb aquesta gent és com rebre una *master class* diària perquè tots són enciclopèdies ambulants". En el terreny personal s'endú la satisfacció d'haver conegut uns músics tan professionals que "es preparen igual si han d'actuar al pati d'una escola com si ho han de fer al Palau de la Música Catalana". I l'assaig continua. Vicent Torrent i Manolo Miralles s'entenen amb la mirada. El grup els segueix. La processó ha de fer via fins al 18 d'octubre, al Palau de Congressos de València. "Però el mal que vingué d'ella, Mal d'Almansa, rossega encara i alcança tot el poble".